

Moss kommune

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE- OG FAMILIEDEP.	KASS
ARKIVNR. 330.01	AR.
330.01 NOV 2005	
SAKSBEH.	SIGN.
2005/03580	024

Deres ref.:

Vår ref.:
/2005/001860/A10/0s

Dato:
20.10.2005

HØRING - FORSLAG TIL REVIDERT RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN

Vedlagt følger Moss kommunes høringsuttalelse til forslag til revidert rammeplan for barnehagen. Uttalelsen ble behandlet i skole- og oppvekstutvalgets møte 13.10.2005 som sak 027/05.

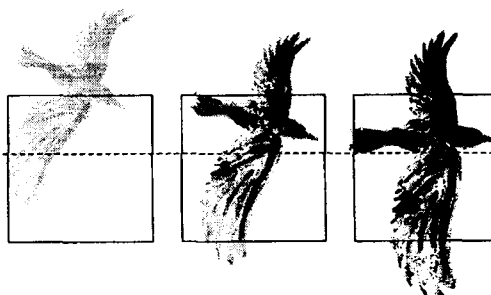
Uttalelsen er også oversendt departementet på e-post 20.10.2005.

Kommuneforvaltningen for kultur og oppvekst
Med hilsen

Bjørn Olavesen
Forvaltningssjef

Eva Christiansen
Saksbehandler

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Moss kommune

FORSLAG TIL REVIDERT RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER – HØRINGSUTTAELSE FRA MOSS KOMMUNE

Generelle kommentarer til forslaget

I en tid hvor et nasjonalt mål er at alle som ønsker det skal få barnehageplass og at sektoren i stor grad finansieres av offentlige midler, er det riktig og viktig å regulere visse forhold ved barnehagesektoren, ikke minst innholdet. Hva skal barn oppleve og lære gjennom deltakelse i et barnehagefellesskap – hva skal barnehagen gi av resultater, hvilken plass og funksjon skal barnehagen ha i samfunnet? Sett i lys av mål og prinsipper som forenkling, lokal frihet og brukermedvirkning samt forpliktelser landet har til oppfyllelsen av internasjonale planer, traktater og konvensjoner, er det viktig å vurdere hva som skal reguleres og styres på nasjonalt nivå.

For Moss kommune er det viktig at lov og forskrifter gir overordnede rammer og føringer samtidig som lokal tilpasning blir mulig. Det er med glede vi registrerer at rammeplanen nå er betydelig "slanket". Rammeplanen blir ved dette mer tilgjengelig. Den framstår som lettlest. Det gis føringer på innhold, mens organisering og metodevalg mer blir opp til den enkelte kommune/barnehage. At utdypende fagstoff og metodestoff er tatt bort gjør planen mer tydelig på mandat. Rammeplanen angir et handlingsrom som fortsatt er stort samtidig som enkelte krav er spesifisert. Dette bifalles. Imidlertid kan det med fordel utarbeides en figur som viser mål, innhold og resultat slik at barnehagens virksomhet visualiseres i sin helhetlige sammenheng.

Det er diskutert hvorvidt utarbeidelse av temahefter er ønskelig. Moss kommune er ikke udeelt positiv til dette, da slike hefter fort kan oppfattes som forpliktende og detaljstyrende på innhold, organisering og metoder. På den annen side kan slike hefter gi god og utfyllende kunnskap og ikke minst ideer. Et slikt heftes form og ordvalg vil være viktig, det må komme tydelig fram at heftet er et idéhefte som utgangspunkt for kreativ lokal tilpasning.

Rammeplanen danner grunnlaget for pedagogikken i barnehagen. Synet på barn og barndom nedfelt i lov og rammeplan vil være av betydning for hva barnehagen skal være for barnet, for foreldrene og for det norske samfunn. Læringssynet er i denne forbindelse også av betydning. Moss kommune mener at barns læring i barnehagen nå er nedtonet til fordel for omsorg. Det helhetlige læringsbegrepet som forrige rammeplan så utmerket beskrev, er dessverre ikke vektlagt i samme grad. Derimot har "oppdragelse" fått stor plass. Moss kommune beklager at departementet ikke har benyttet uttrykket "danning" (jf. Rapporten Klar, ferdig, gå! Tyngre satsing på de små). Begrepet "danning" inneholder så mye mer enn ordet "oppdragelse".

Rammeplanen forsterker inntrykket av at barn og barnehager fortsatt er en del av familiepolitikken og ikke en del av utdanningssystemet. Dette til tross for at planen peker på barnehagens betydning for å legge grunnlaget for livslang læring. Dessverre er det helhetlige inntrykket av utkastet til ny rammeplan slik at det nærere reduserer enn øker forståelsen for barnehagens betydning for barns læring og som grunnlag og utgangspunkt for barnas læringsutbytte i skolen. I Stortingsmelding nr. 30 (2003-2004): Kultur for læring og i strategiplanen "Gi rom for lesing! Strategi for stimulering av leselyst og leseferdighet 2003 – 2007" er det beskrevet flere utfordringer skolen står ovenfor ikke minst i forhold til at Norge har utviklet seg til å bli et multikulturelt samfunn. Barn skal ha likeverdige lærings- og utviklingsmuligheter uavhengig av

økonomiske og sosiale forhold. Også andre tidligere dokumenter og internasjonale rapporter har omtalt betydningen av en større sammenheng mellom planverkene i barnehage og skole nettopp for å sikre helhet, sammenheng og kontinuitet.

Barnehagen har stor betydning for barns grunnleggende holdning til læring. Årene i barnehagen kan bidra til å gi barna nødvendig selvtillit, en positiv selvoppfatning, faglig og sosial kompetanse, språklig kompetanse og lærelyst som gjør barna rustet til å møte utfordringer i skolen. På denne bakgrunn mener Moss kommune at det er nødvendig med en formell og forpliktende sammenheng mellom rammeplan og læreplan. Samarbeid mellom departementene er ikke nok. Moss kommune ønsker en helhetlig plan for opplæring 0-18 år. I denne forbindelse ser Moss kommune det nødvendig at barnehage og skole tilknyttes samme fagdepartement. Denne tilknytningen bør også gjenspeiles i alle fylkesmannsembeter.

Utkast til rammeplan er tydelig på barns behov for omsorg, men mindre tydelig på læring. Rammeplanen forfekter gjennom dette et noe gammeldags syn på hva som er viktig for barn og reduserer gjennom sitt ordvalg og sin vektlegging, forståelsen for at alle sider ved barnehagens innhold og pedagogikk er av betydning for barnets mestring i det kunnskapssamfunnet Norge ønsker å være. Rammeplanen bør gjennomsyres av at barnehagen er en pedagogisk virksomhet og bør være tydeligere på pedagogens betydning og viktigheten av å ha kunnskap om barn. Virksomheten skal bære preg av at omsorg, læring og danning skjer i et pedagogisk samspill. I barnehagen er omsorg og læring to sider av samme sak hvor ikke minst den uformelle læringen har stor betydning. Omsorg og læring skjer i en integrert prosess og kan vanskelig skilles fra hverandre. Det er mye god pedagogikk i god omsorg og omvendt. Utkast til ny rammeplan skiller unaturlig mellom omsorg og læring. I motsetning til den gamle rammeplanen har den nye hovedfokus på omsorg, læringen er nedtonet. Opphold i barnehage har verdi i seg selv og barnehagetiden må ikke kun sees på som en forberedelse til skoletid. Moss kommune ønsker ikke formuleringer som går på kunnskap hos enkeltbarn, men en mer likeverdig vektning av alle sider ved barnehagens virksomhet.

En likeverdig vektning av ulike sider ved barnehagens virksomhet, en formelt og helhetlig sammenheng i planverkene og tilknytning til samme fagdepartement vil medføre aksept for at det grunnlaget barn får i barnehagen er første trinn på læringsstigen i det livslange læringsforløpet.

Dersom uttrykk som "livslang læring" og barnehagens betydning som læringsarena skal være mer enn fine ord, kreves annen ordbruk og vektlegging enn den utkastet til rammeplanen har.

Det vil være en stor og viktig jobb å implementere ny rammeplan i barnehagene. I denne forbindelse mener Moss kommune at det skal følge midler til kommunene for innføring og kompetansehevende tiltak.

Kommentarer til de ulike kapitlene

Gjennomgående:

Moss kommune registrerer med glede at hele rammeplanen er tydelig på personalets ansvar og rolle. Den enkelte ansattes ansvar for egne handlinger sett i forhold til hva som er mandatet har gjennomgående fokus i planen.

Kap. 2: Grunnleggende begreper og prinsipper

2.3 Barns medvirkning

Bifalles. Understreker også personalets ansvar for å ha barnet i fokus.

2.6 Fysisk miljø

Bifalles. I og med at bestemmelser om krav til barnehagens utforming er tatt ut av loven, gir dette punktet noen retningslinjer til det fysiske miljøet. Universell utforming bør sees på i et helhetlig perspektiv i godkjenningsprosessen. Bestemmelsen i rammeplanen må ikke være til hinder for etablering av utradisjonelle barnehager som naturavdelinger og lignende.

Kap. 3 Barnehagens verdigrunnlag

3.1 Formål og 3.3 Fellesverdier

Moss kommune savnet i forbindelse med høring til ny barnehagelov en diskusjon rundt forståelse av formålsparagrafen. De verdier som nevnes både med henvisning til lovens § 1 (Formål) og § 2 (Innhold) er i Norge allmenngyldige, ikke nødvendigvis kun basert på kristne grunnverdier.

Moss kommune er glad for å registrere at rammeplanen presiserer at opplæring i tro er et foreldreansvar. I barnehagen skal man lære om tro. Moss kommune bifaller også at rammeplanen understreker at verdiformidlingen skal praktiseres i overensstemmelse med internasjonale konvensjoner og med hensyn til det enkelte hjemts kulturelle, religiøse og verdimessige tilknytning.

Kap. 4: Omsorg og oppdragelse

Se under generelle kommentarer.

Kap. 5: Lek og læring

Se under generelle kommentarer

Kap. 6: Barnehagens fagområder

Moss kommune ser med glede at personalets rolle og ansvar blir tydeliggjort gjennom hele kapittelet. Det bifalles at målene er utformet som prosessmål, noe som bidrar til at vurderingen kan få en vinkling også inn mot de ansatte, ikke bare enkeltbarn. Formuleringen "...skal barnehagen bidra til at barna..." styrer vurderingsarbeidet inn på hvordan forholdene tilrettelegges og på hvordan barnehagens tiltak fører til måloppnåelse, ikke bare til hva barna kan.

Kap. 7: Planlegging, dokumentasjon og vurdering

7.1 Planlegging

Gode presiseringer og tydelighet rundt ansvarsforhold bifalles. Videre gir utkastet tydelige krav til årsplanens innhold og til hvem som skal ha mulighet til innspill. At planen også nevner langtidsplaner setter fokus på progresjon, kontinuitet og utvikling. Dette bifalles.

7.2 Dokumentasjon

Punktet inneholder viktige presiseringer rundt etiske perspektiver og forhold som gjelder enkeltbarn og innsynsrett. Bifalles.

7.3 Vurdering

Punktet er tydelig rundt ansvar, hensikt og deltakelse i vurderingsarbeidet. Bifalles.

Kap. 8: Samarbeid

8.2 Grunnskolen

Punktet er tydelig på foreldrenes krav på innsyn og innflytelse. Moss kommune ønsker en enda tydeligere presisering av at foreldre skal få muligheten til å delta i samarbeidsmøter mellom barnehage og skole.

Moss kommune er opptatt av at skolen må ansvarliggjøres på lik linje med barnehagen på å få til god overgang mellom barnehage og skole. Så vidt vi er kjent med har skolen ikke i dag et slikt ansvar. Vi er redd for at samarbeidet mellom barnehage og skole kan være avhengig av skolens tid og vilje til samarbeid. I en tid hvor snart de aller fleste barn går i barnehage siste år før skolestart er dette spesielt viktig. Dette henger også sammen med Moss kommunes ønsker om en formell og forpliktende sammenheng mellom barnehage og skole.

Sammendrag/konklusjon

Moss kommunes viktigste kommentarer til utkast til rammeplan for barnehager kan sammenfattes i følgende punkter:

- Rammeplanen gir tydelig mandat i form av overordnede rammer samtidig rom for lokal tilpasning
- Moss kommune ønsker større vektlegging på helhetlig læringsbegrep
- Rammeplanen bør ha lik vektning av omsorg og læring
- Begrepet "danning" bør benyttes da dette begrepet inneholder mer enn uttrykket oppdragelse tradisjonelt og i dagligtale gjør
- Det bør være en formell og forpliktende sammenheng mellom rammeplan og læreplanverket, barnehagen bør ha sin formelle plass i utdanningssystemet
- Barnehage og skole legges til samme fagdepartement
- Rammeplanens tydeliggjøring av personalets rolle og ansvar bifalles
- Rammeplanens tydelighet rundt krav til planlegging (bl.a. årsplanens innhold), dokumentasjon og vurdering bifalles
- Skolen må ansvarliggjøres på lik linje med barnehagen i forhold til samarbeid om overgang barnehage – skole
- Det må følge midler til kommunene for implementering av rammeplanen og kompetansehevende tiltak i denne forbindelse